

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ І ФІНАНСІВ

Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для самостійної роботи з дисципліни
КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ТРАНСФЕР
ТЕХНОЛОГІЙ

для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти
Спеціальності: D3 «Менеджмент»

м. Кам'янець-Подільський
2025 рік

УДК 65.012.16 (083.13)

Укладач:

Лариса ЧОРНОБАЙ доцент кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»
(протокол №12 від « 22 » грудня 2025 р.)*

Рецензенти:

Славіна Н.В. к. е. н., доцент кафедри менеджменту Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Федорчук Н. В к. е. н., доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ЗВО «Подільський державний університет»

Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій» спеціальності ДЗ «Менеджмент» Лариса ЧОРНОБАЙ. Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2025. – 29 с.

Методичні рекомендації призначено для проведення самостійної та семінарської роботи для здобувачів з дисципліни «Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій». Розглянуто основні питання, які охоплюють зміст курсу, наведено плани занять, завдання для практичних занять, перелік питань курсу. Рекомендації спрямовані на формування та поглиблення знань та практичних навичок здобувачів.

© ЗВО «ПДУ», 2025

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Навчально-тематичний план курсу
3. Семінарські заняття
4. Тестові завдання
5. Запитання до курсу
6. Критерії оцінювання знань
7. Рекомендовані джерела інформації для вивчення курсу

1. Пояснювальна записка

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів теоретичних знань та навичок про можливості використання інноваційних технологій, оцінювання ефективності виробництва інноваційної продукції, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з впровадження та розвитку технологій та інновацій, ефективного менеджменту технологій та інновацій.

Дисципліна забезпечує пошук та визначення підходів, інструментів, методів та способів комерціалізації інноваційних інженерних і наукових рішень, визначення оптимальних шляхів впровадження інновацій у виробництво, пошук джерел фінансування та формування бізнес-моделей комерційної реалізації інновацій. Формує у здобувачів освіти таких програмних результатів навчання як ухвалення ринково орієнтованих рішень із застосуванням отриманих знань з формування та реалізації моделі монетизації наукових ідей, розробок. Вона базується на фундаментальних та професійно-практичних технологічних знаннях і є основою техніко-економічного обґрунтування інноваційних рішень і їх комерціалізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність і значення комерціалізації наукових досліджень та трансферу технологій;
- основні поняття: інновація, стартап, трансфер технологій, інтелектуальна власність;
- законодавчу та нормативно-правову базу у сфері інтелектуальної власності;
- моделі й механізми трансферу технологій у науковій та бізнес-сферах;
- методи оцінки вартості інтелектуальних продуктів та інноваційних проєктів;
- джерела фінансування інновацій (венчурний капітал, гранти, бізнес-ангели)
- особливості маркетингу інноваційних продуктів і технологій;
- організаційно-управлінські інструменти взаємодії науки, бізнесу та держави;
- приклади національного та світового досвіду комерціалізації результатів наукових досліджень.

вміти:

- аналізувати наукові результати на предмет їхнього комерційного потенціалу;
- оцінювати конкурентоспроможність технологій і продуктів;
- визначати ринкові ніші для впровадження інновацій;
- оформлювати заявки на патенти та інші охоронні документи;
- здійснювати попередню економічну оцінку інноваційних розробок;
- розробляти бізнес-план інноваційного проєкту;
- організувати процес трансферу технологій та взаємодію між науковцями, підприємцями й інвесторами.

2. Навчально-тематичний план курсу

ТЕМА 1. Зміст та завдання «Комерціалізації результатів наукових досліджень»

1. Сутність терміну «комерціалізація»
2. Мета, об'єкти, суб'єкти, принципи комерціалізації
3. Джерела фінансування комерціалізації
4. Етапи комерціалізації науково-технічних розробок

ТЕМА 2. Теоретико-методологічні основи трансферу технологій

1. Теоретико - методологічна сутність техніки, технологи та технологічної новачії
2. Прогнозування технологічного розвитку. Технологічні уклади у виробничому потенціалі підприємства
3. Сутність трансферу та комерціалізації технологій
4. Структура управління трансфером технологій в організаціях

ТЕМА 3. Організаційні механізми трансферу технологій

1. Класифікація організаційних форм трансферу технологій
2. Організаційна підготовка технологій до трансферу
3. Організаційна модель трансферу технологій на основі процесного підходу
4. Організаційна модель трансферу технологій на основі функціонального підходу

ТЕМА 4. Специфічні форми технологічного обміну

1. Лізинг: сутність, види. Позитивні та негативні моменти лізингу.
2. Сутність франчайзингу, його види. Переваги та недоліки
3. Спільне підприємництво: сутність, передумови створення, переваги, недоліки
4. Інжиніринг: сутність, передумови виникнення. Етапи здійснення інжинірингових послуг

ТЕМА 5. Ліцензування як основна форма трансферу і комерціалізації технологій

1. Сутність ліцензії та їх види. Основні учасники процедури складання ліцензійних договорів
2. Характеристика основних форм ліцензійної винагороди
3. Зміст та структура ліцензійної угоди

ТЕМА 6. Методи вартісної оцінки об'єкту

1. Порівняльна характеристика методів вартісної оцінки інтелектуальних новацій
2. Характеристика методів витратного підходу
3. Характеристика методів прибуткового (дохідного) підходу
4. Характеристика методів ринкового (порівняльного) підходу

ТЕМА 7. Міжнародний трансфер технологій: теоретичний аспект

1. Міжнародний трансфер технологій: сутність, основні тенденції, етапи здійснення, форми.
2. Особливості міжнародної передачі технологій
3. Сучасні напрямки міжнародного трансферу технологій
4. Загальна характеристика світового ринку технологій
5. Особливості ліцензування та франчайзингу в міжнародному трансфері технологій

2. Семінарські заняття

ТЕМА 1. Зміст та завдання «Комерціалізації результатів наукових досліджень»

1. Сутність терміну «комерціалізація»
2. Мета, об'єкти, суб'єкти, принципи комерціалізації
3. Джерела фінансування комерціалізації
4. Етапи комерціалізації науково-технічних розробок

Контрольні запитання та завдання до теми 1

1. Проаналізуйте та дайте визначення поняттю «комерціалізація»
2. Надайте аналіз підходів до класифікації наукових розробок
3. Назвіть об'єкти та суб'єкти комерціалізації у сфері хімічних технологій та інженерії
4. Проаналізуйте зміну цінності об'єкта комерціалізації залежно від місця знаходження у ланцюжку цінностей
5. Надайте класифікаційні ознаки джерел фінансування наукової розробки
6. Наведіть приклади зовнішніх джерел фінансування
7. Вкажіть відмінність залучених і запозичених зовнішніх джерел фінансування
8. Порівняйте можливості і доцільність використання зовнішніх і внутрішніх джерел фінансування наукових розробок
9. Назвіть етапи комерціалізації наукових розробок
10. Запропонуйте наукові ідеї, що реалізовуватимуться суб'єктами господарювання у сфері хімічних технологій
11. Як розуміння сутності терміну «ідея» може змінити бізнес-процеси підприємства?
12. Підготуйте декілька ідей щодо майбутньої наукової розробки за напрямом магістерського дослідження

Рекомендована література [2, 3, 4, 8, 10, 9, 12, 13]

ТЕМА 2. Теоретико-методологічні основи трансферу технологій

1. Теоретико - методологічна сутність техніки, технологи та технологічної новації
2. Прогнозування технологічного розвитку. Технологічні уклади у виробничому потенціалі підприємства
3. Сутність трансферу та комерціалізації технологій
4. Структура управління трансфером технологій в організаціях

Контрольні запитання та завдання до теми 2

1. У чому полягає сутність трансферу та комерціалізації технологій? Які відмінності між цими поняттями?
2. Які виділяють види процесів комерціалізації залежно від цілей підприємця інноваційної сфери діяльності? Розкрийте зміст кожного з них.
3. У чому полягає сутність управління ОІВ?
4. Наведіть передумови організації самостійної системи управління інтелектуальними ресурсами в складі системи управління підприємством.

Рекомендована література [2, 4, 8, 9,10,11, 12, 13,]

ТЕМА 3. Організаційні механізми трансферу технологій

1. Класифікація організаційних форм трансферу технологій
2. Організаційна підготовка технологій до трансферу
3. Організаційна модель трансферу технологій на основі процесного підходу
4. Організаційна модель трансферу технологій на основі функціонального підходу

Контрольні запитання та завдання до теми 3

1. Наведіть форми комерціалізації трансферу технологій.
2. Що відносять до некомерційних форм трансферу технологій?
3. Перелічіть етапи організаційного механізму підготовки технологій до трансферу.
4. Наведіть складові організаційного механізму трансферу технологій на основі процесного підходу. Яка з них безпосередньо відноситься до процесу комерціалізації?
5. Охарактеризуйте етапи основної частини організаційного механізму трансферу технологій, розробленого з використанням процесного підходу.
6. Що передбачає функціональний підхід щодо організації процесу комерціалізації ОТТ?
7. Які форми організаційного механізму трансферу технологій на основі функціонального підходу виділяють на підприємстві?
8. Що є найбільш оптимальною формою організації трансферу технологій в системі управління підприємством?

Рекомендована література [2, 4,5,6, 8, 9, 12, 13,]

ТЕМА 4. Специфічні форми технологічного обміну

1. Лізинг: сутність, види. Позитивні та негативні моменти лізингу.
2. Сутність франчайзингу, його види. Переваги та недоліки
3. Спільне підприємництво: сутність, передумови створення, переваги, недоліки
4. Інжиніринг: сутність, передумови виникнення. Етапи здійснення інжинірингових послуг

Контрольні запитання та завдання до теми

1. У чому полягає сутність лізингу?
2. Наведіть види лізингу та охарактеризуйте кожен з них.
3. Розкрийте механізм здійснення лізингових операцій.
4. Які переваги має лізинг для лізингодавця та постачальника?
5. У чому полягає сутність франчайзингу?
6. Які етапи пройшов франчайзинг у процесі своєї еволюції?
7. Які можливості дає використання франчайзингу?
8. Наведіть передумови створення спільного підприємництва.
9. Розкрийте негативні наслідки спільної роботи.
10. Яка найважливіша передумова виникнення інжинірингових операцій?
11. З яких етапів складається повний цикл інжинірингу?
12. Які два цикли інжинірингових послуг одержали розвиток у останні
13. роки?

Рекомендована література [1,2,3, 4, 8, 9, 12, 13,]

ТЕМА 5. Ліцензування як основна форма трансферу і комерціалізації технологій

1. Сутність ліцензії та їх види. Основні учасники процедури складання ліцензійних договорів
2. Характеристика основних форм ліцензійної винагороди
3. Зміст та структура ліцензійної угоди

Контрольні запитання та завдання до теми

1. Розкрийте сутність ліцензії.
2. Що є дозволом патентовласника на використання технологій, який видається зацікавленій особі на певних умовах?
3. Перелічіть основні форми ліцензійної винагороди.
4. Що передбачає така форма ліцензійної винагороди як «ковзаючи роялті»?
5. Яка форма ліцензійної винагороди - роялті або паушальний платіж - вигідніша для ліцензіара?
6. Шляхом укладання яких договорів здійснюється трансфер технологій?
7. Назвіть істотні умови договору про трансфер технологій.
8. У якому випадку укладається опціонний договір?

Рекомендована література [2,3 4, 8, 9, 10,12, 13,]

ТЕМА 6. Методи вартісної оцінки об'єкту

1. Порівняльна характеристика методів вартісної оцінки інтелектуальних новацій
2. Характеристика методів витратного підходу
3. Характеристика методів прибуткового (дохідного) підходу
4. Характеристика методів ринкового (порівняльного) підходу

Контрольні запитання та завдання до теми

1. Які існують підходи щодо вартісної оцінки ОІВ?
2. В якому разі використовується витратний підхід щодо оцінки вартості ОІВ?
3. Наведіть методи оцінки втрат на створення ОІВ найчастіше використовуються на практиці.
4. У чому полягає сутність прибуткового підходу до оцінки вартості ОІВ?
5. Який метод вартісної оцінки ОІВ передбачає розрахунок узагальненого показника ефективності на основі аналізу динаміки зміни сумарного грошового потоку протягом періоду реалізації інноваційного проекту?
6. Які методи щодо оцінки вартості ОІВ застосовуються при ринковому підході?
7. Наведіть основні елементи порівняння, які повинні розглядатися при відборі й аналізі операцій з продажу ОІВ.

Рекомендована література [1,2,3, 4, 8, 9, 12, 13]

ТЕМА 7. Міжнародний трансфер технологій: теоретичний аспект

1. Міжнародний трансфер технологій: сутність, основні тенденції, етапи здійснення, форми.
2. Особливості міжнародної передачі технологій
3. Сучасні напрямки міжнародного трансферу технологій
4. Загальна характеристика світового ринку технологій
5. Особливості ліцензування та франчайзингу в міжнародному трансфері технологій

Контрольні запитання та завдання до теми

1. Перелічи особливості сучасного світового ринку технологій.
2. Наведіть основні передумови, що зумовили бурхливий розвиток міжнародного обміну технологіями.
3. Чим пояснюється економічна доцільність експорту технологій?
4. На які сегменти можна поділити світовий ринок технологій?
5. У чому полягають особливості міжнародного трансферу технологій?
6. Перелічи сучасні напрями міжнародного трансферу технологій.
7. Наведіть форми міжнародного трансферу технологій.
8. Що можна віднести до негативних моментів ліцензійного виробництва?
9. Які розрізняють основні типи франчайзингу? Охарактеризуйте кожен з них.
10. Наведіть етапи здійснення міжнародного трансферу технологій.

Рекомендована література [1,2, 4, 8, 9,10, 12, 13]

3.ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Комерціалізація наукових досліджень означає:
  - a) формування баз даних
  - b) перетворення результатів у ринковий продукт
  - c) архівування звітів
  - d) стандартизацію статей
2. Основним інструментом трансферу технологій є:
  - a) ліцензія
  - b) грант
  - c) патентний пошук
  - d) консультація
3. Патент забезпечує:
  - a) відкритий доступ
  - b) виключне право власника
  - c) тимчасову публікацію
  - d) безоплатне користування
4. Об'єктом права інтелектуальної власності є:
  - a) заводське обладнання
  - b) корисна модель
  - c) земельна ділянка
  - d) фінансовий актив
5. Технологічний аудит проводять для:
  - a) визначення кваліфікації персоналу
  - b) оцінки комерційної перспективи технології
  - c) підготовки маркетингової реклами
  - d) ведення внутрішнього обліку
6. Комерційний потенціал технології визначає:
  - a) наявність патенту
  - b) можливість отримання доходу
  - c) чисельність авторського колективу
  - d) частоту публікацій
7. Ліцензійна угода встановлює:
  - a) умови використання технології
  - b) правила сертифікації персоналу
  - c) обов'язки державного нагляду
  - d) норми виробничої безпеки

8. Нематеріальний актив у трансфері – це:
  - a) приміщення лабораторії
  - b) авторське програмне забезпечення
  - c) технічна документація на будівлю
  - d) інженерне обладнання
9. Рівні технологічної готовності (TRL) застосовують для:
  - a) визначення вартості продукції
  - b) оцінки стадії розвитку технології
  - c) розрахунку виробничого циклу
  - d) атестації працівників
10. Відкриті інновації передбачають:
  - a) обмеження доступу до технологій
  - b) взаємодію між різними організаціями
  - c) публікацію всіх досліджень
  - d) вилучення патентів із реєстрів
11. Спін-офф компанія створюється для:
  - a) управління нематеріальними активами університету
  - b) впровадження розробок у підприємницьку діяльність
  - c) адміністрування наукових журналів
  - d) внутрішнього документообігу
12. Патентна чистота означає:
  - a) відсутність юридичних обмежень на використання технології
  - b) наявність одного патентовласника
  - c) запис у реєстрі без перевірки
  - d) обмежене поширення результатів
13. Комерціалізація технологій розпочинається з:
  - a) формування маркетингової стратегії
  - b) ідентифікації результатів досліджень
  - c) підготовки технічних умов
  - d) сертифікації продукції
14. Венчурні інвестиції спрямовані на:
  - a) високоризикові інноваційні проекти
  - b) інфраструктурні об'єкти
  - c) державні закупівлі
  - d) підтримку неприбуткових структур
15. Підприємницька модель комерціалізації полягає у:
  - a) створенні стартапу для ринку
  - b) передачі технології університету

- c) збереженні результатів у закритому доступі
  - d) відмові від бізнес-плану
16. Основним етапом трансферу є:
- a) укладання угоди про передачу прав
  - b) підготовка статті
  - c) реєстрація ДСТУ
  - d) внутрішня конференція
17. Ліцензія може бути:
- a) обмеженою або винятковою
  - b) терміною і безстроковою одночасно
  - c) лише безкоштовною
  - d) лише державною
18. Ринок технологій визначається як:
- a) система обміну інтелектуальними розробками
  - b) мережа виробників обладнання
  - c) ринок сільськогосподарської продукції
  - d) сукупність наукових журналів
19. Стартап у сфері комерціалізації орієнтований на:
- a) впровадження нової технології
  - b) адміністративне оновлення установи
  - c) державні регуляторні функції
  - d) методичні рекомендації
20. Технологічний трансфер може здійснюватися шляхом:
- a) ліцензування
  - b) рекламної кампанії
  - c) перевірки персоналу
  - d) закупівлі сировини
21. Державна політика у сфері трансферу стимулює:
- a) обіг інновацій між організаціями
  - b) замкнуті наукові цикли
  - c) скорочення підприємницької активності
  - d) зменшення кількості патентів
22. Патентний пошук потрібен для:
- a) оцінки новизни розробки
  - b) перевірки виробничих потужностей
  - c) моніторингу персоналу
  - d) складання бухгалтерських документів

23. Інтелектуальна власність охоплює:
- a) авторське право та промислову власність
  - b) тільки матеріальні ресурси
  - c) лише секретну інформацію
  - d) технічні регламенти
24. Роялті – це:
- a) плата за використання ліцензії
  - b) державна дотація
  - c) внесок у статутний капітал
  - d) витрати на сертифікацію
25. Грантова підтримка спрямована на:
- a) розвиток наукових ідей до технологічного прототипу
  - b) розширення офісної інфраструктури
  - c) оподаткування інновацій
  - d) перевірку якості сировини
26. Патентування необхідно для:
- a) правової охорони результатів досліджень
  - b) підготовки технічних умов
  - c) внутрішнього обліку
  - d) складання маркетингових матеріалів
27. Технологічний брокер – це:
- a) посередник у ринку технологій
  - b) контролер державного аудиту
  - c) менеджер з персоналу
  - d) спеціаліст з бухгалтерського обліку
28. Sublicensing означає:
- a) дозвіл субліцензування
  - b) відмову від ліцензійної угоди
  - c) публікацію патенту без договорів
  - d) технологічну стандартизацію
29. Основний ризик комерціалізації – це:
- a) невизначеність ринкової перспективи
  - b) надлишок персоналу
  - c) відсутність друкованих звітів
  - d) неактуальність сертифікатів
30. Портфель інтелектуальної власності включає:
- a) сукупність охоронних документів
  - b) матеріальні активи

- c) персональні дані
  - d) виробничі процеси
31. Технічні умови визначають:
- a) специфікацію продукції
  - b) порядок передачі прав
  - c) фінансовий стан підприємства
  - d) кадрову структуру
32. Маркетинг інновацій спрямований на:
- a) аналіз ринку та позиціонування технології
  - b) регулювання внутрішніх процесів
  - c) аудит персоналу
  - d) аналіз земельного фонду
33. Промисловий зразок охороняє:
- a) зовнішній вигляд виробу
  - b) метод виробництва
  - c) формулу речовини
  - d) генетичну інформацію
34. Корисна модель характеризує:
- a) технічну конструкцію
  - b) дизайн
  - c) сорт рослин
  - d) торговельну марку
35. Стартап-акселератор забезпечує:
- a) прискорений розвиток інноваційних проєктів
  - b) контроль державної власності
  - c) стандартизацію статистичної звітності
  - d) архівацію досліджень
36. Підприємницька екосистема підтримує:
- a) взаємодію між учасниками інноваційного процесу
  - b) контроль бюджетних витрат
  - c) внутрішню організацію лабораторій
  - d) зменшення кількості досліджень
37. Договір про нерозголошення (NDA) застосовують для:
- a) захисту конфіденційної інформації
  - b) сертифікації технології
  - c) бухгалтерського обліку
  - d) структуризації проєкту

38. Патентна заявка містить:
- a) формулу та опис винаходу
  - b) дані про зарплату
  - c) фінансову звітність
  - d) технічні умови виробництва
39. Інкубатор інновацій надає:
- a) підтримку початковим технологічним проектам
  - b) регуляторний контроль
  - c) аудит державних закупівель
  - d) стандартизацію виробничих процесів
40. Комерційна таємниця охоплює:
- a) інформацію, що має економічну цінність
  - b) державну статистику
  - c) відкриті дані
  - d) нотаріальні реєстри
41. Передача технології через контракт виробництва означає:
- a) створення продукції за переданою технологією у партнера
  - b) обмін персоналом
  - c) публікацію статті
  - d) проведення конференції
42. Патентний ландшафт використовують для:
- a) аналізу тенденцій у сфері технологій
  - b) аудиту фінансів
  - c) організації заходів
  - d) оцінки нерухомості
43. Доведення технології до прототипу є:
- a) ключовим етапом інноваційного циклу
  - b) формальністю без значення
  - c) адміністративною процедурою
  - d) стандартом безпеки
44. Фінансова модель комерціалізації включає:
- a) прогноз доходів і витрат
  - b) перелік патентів
  - c) опис персоналу
  - d) характеристики обладнання
45. Технопарк виконує роль:
- a) платформи для взаємодії науки і бізнесу
  - b) контролера стандартів

- c) підрозділу державного нагляду
  - d) центру звітності
46. Інноваційний цикл завершується:
- a) виходом продукту на ринок
  - b) експертизою статті
  - c) підготовкою внутрішнього звіту
  - d) стандартизацією літератури
47. Ліцензія «відкритого типу» передбачає:
- a) доступність для багатьох користувачів
  - b) субліцензування заборонено
  - c) сувору конфіденційність
  - d) безстрокову монополію
48. Валоризація наукових результатів означає:
- a) підвищення їх економічної та соціальної значущості
  - b) відмову від комерційних механізмів
  - c) перехід до фундаментальних досліджень
  - d) скорочення патентної активності
49. Конкурентна перевага технології визначається:
- a) унікальністю та ефективністю рішення
  - b) чисельністю лабораторії
  - c) кількістю авторів
  - d) обсягом звітів
50. Інноваційний розвиток залежить від:
- a) взаємодії науки, бізнесу та держави
  - b) одноосібних рішень дослідників
  - c) відсутності фінансування
  - d) мінімальної кількості патентів

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КУРСУ

1. Сутність терміну «комерціалізація»
2. Мета, об'єкти, суб'єкти, принципи комерціалізації
3. Джерела фінансування комерціалізації
4. Етапи комерціалізації науково-технічних розробок
5. Шляхи виведення інноваційного продукту на ринок
6. Трансфер технологій
7. Форми і шляхи трансферу технологій
8. Джерела фінансування трансферу технологій
9. Технологічний аудит наукової розробки
10. Технологічний аудит потенційного користувача науковою розробкою
11. Технологічні об'єкти комерціалізації
12. Життєвий цикл інновації
13. Документи технологічного аудиту
14. Цілі та завдання інноваційної політики держави і підприємства
15. Етапи інноваційної політики суб'єкта господарювання
16. Маркетинговий аудит як запорука успіху інновацій
17. Особливості та специфіка ринку інновацій
18. Споживач на ринку інноваційних продуктів
19. Інструменти маркетингових досліджень для ринку інновацій
20. Стратегії виходу на ринок інноваційних продуктів/послуг
21. Економічний аудит наукової розробки
22. Калькуляція витрат на наукову розробку
23. Ціна наукової розробки. Базові методи ціноутворення
24. Показники оцінки ефективності наукової розробки
25. Особливості оцінки попередньої ефективності проєкту
26. Сертифікація інноваційної продукції
27. Охоронні документи об'єктів інтелектуальної власності
28. Договори у процесі комерціалізації

29. Інвестиційний меморандум
30. Ризики ринкової діяльності
31. Управління ризиками
32. Управління ризиками процесу комерціалізації
33. Управління інтересами суб'єктів процесу комерціалізації наукової розробки
34. Бізнес-моделі процесу комерціалізації. Особливості формування
35. Бізнес-модель процесу комерціалізації наукової розробки
36. Варіанти сучасних бізнес-моделей
37. Канали взаємодії із потенційними споживачами наукової розробки в процесі комерціалізації
38. Класифікація організаційних форм трансферу технологій
39. Організаційна підготовка технологій до трансферу
40. Організаційна модель трансферу технологій на основі процесного підходу
41. Організаційна модель трансферу технологій на основі функціонального підходу
42. Міжнародний трансфер технологій: сутність, основні тенденції, етапи здійснення, форми
43. Особливості міжнародної передачі технологій
44. Сучасні напрямки міжнародного трансферу технологій
45. Загальна характеристика світового ринку технологій
46. Особливості ліцензування та франчайзингу в міжнародному трансфері технологій

5.Критерії оцінювання знань

Форми контрольних заходів (поточний, семестровий, підсумковий контроль)

Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах: об'єктивності, систематичності та системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, економічності, доступності та зрозумілості методики оцінювання, урахування індивідуальних можливостей здобувачів освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачів освіти навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю визначаються з урахуванням змісту накопичувальної системи оцінювання.

Сума балів за поточний контроль складається із балів, отриманих за результатами навчання під час лекцій, семінарських (практичних, лабораторних) занять та самостійної роботи здобувача вищої освіти.

У межах поточного контролю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів, якщо форма семестрового контролю – **залік**

Примірний розподіл балів, які можуть набрати здобувачі (форма семестрового контролю – залік):

Змістовий модуль 1 (40 балів)				Змістовий модуль 2 (60 балів)						Загальна сума балів (підсумкова оцінка)
ПЗ 1 (Т1)	ПЗ 2 (Т2)	ПЗ 3 (Т3)	МК1 (Т1- Т3)	ПЗ 4 (Т4)	ПЗ 5 (Т5)	ПЗ 6 (Т6)	ПЗ 7 (Т7)	ПЗ 8 (Т7)	МК2 (Т4- Т7)	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
<i>ПЗ 1, ПЗ 2 ... - практичне заняття, Т1, Т2,... - теми змістових модулів; МК1 – модульні контрольні,.</i>										

Критерії оцінювання знань на семінарських (практичних) заняттях

Високий рівень 9-10 балів	Здобувач володіє не лише базовими знаннями, а й розуміє взаємозв'язки між різними темами, може аналізувати, синтезувати та оцінювати інформацію. Усі аудиторні завдання виконані бездоганно, без помилок. Здобувач здатен застосовувати знання у нестандартних ситуаціях, знаходити та презентувати власні рішення.
Достатній рівень 6-8 балів	Здобувач демонструє хороше засвоєння матеріалу, але з деякими незначними недоліками. Добре засвоїв основний матеріал, проте його знання можуть бути недостатньо глибокими. Можливі незначні неточності в термінології або формулюваннях. Практичні завдання виконано правильно, але є незначні помилки.
Середній рівень 3-5 бали	На цьому рівні здобувач володіє матеріалом на мінімально достатньому рівні. Його знання є базовими, без глибини. Засвоїв лише основні поняття і факти. Матеріал є фрагментарним, а розуміння – поверховим. Практичні завдання виконані лише частково або з суттєвими помилками. Здобувач відчуває труднощі з практичним застосуванням знань.
Низький рівень 1-2 бали	Здобувач володіє лише окремими елементами матеріалу. Його відповіді є неповними та неточними. Завдання виконані не повністю або не виконані взагалі. Відсутні практичні уміння.
Незадовільний рівень 0 балів	На цьому рівні здобувач не засвоїв матеріал і не виконав жодних вимог освітнього компонента. Відсутність будь-яких знань із дисципліни. Здобувач не може назвати основні поняття чи терміни. Всі завдання, включно з практичними, не виконані.

Критерії оцінювання МКР

Виконання модульної контрольної роботи охоплює всі теми лекційного матеріалу, практичних занять та самостійної роботи.

Високий рівень 9-10 балів	Усі завдання виконано якісно, з використанням додаткових джерел та творчим підходом. У роботах присутні власні висновки та аргументована позиція.
Достатній рівень 7-8 балів	Робота виконана в основному правильно, що свідчить про належний рівень засвоєння матеріалу. Окремі неточності не впливають суттєво на загальний результат, однак вимагають подальшого доопрацювання.
Середній рівень 5-6 балів	Робота виконана частково, із запізненням або неточностями. У ній відсутній аналіз, лише констатація фактів.
Низький рівень 1-4 балів	Робота не виконана або формальна.
Незадовільний рівень 0 балів	Робота не виконана взагалі.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни обчислюється шляхом підсумування балів тільки з поточного контролю (якщо форма семестрового контролю – залік). Підсумкова оцінка виставляється у відомості обліку успішності, індивідуальному навчальному плані.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою. Відповідність семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS представлено у формі таблиці:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Екзамен	Залік	Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	Зараховано	А	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82 – 89	Добре		В	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75 – 81			С	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)

67 – 74	Задовільно		D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60 – 66			E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1 – 34			F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Національні оцінки «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Зараховано» та оцінки ECTS «A», «B», «C», «D», «E» проставляються екзаменаторами у відомість обліку успішності та залікову книжку здобувача (індивідуальний навчальний план). Національні оцінки «Незадовільно», «Не зараховано» та оцінки ECTS «FX», «F» заносяться лише у відомість обліку успішності.

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів

7.Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Базилевич В. Д., Ільїн В. В.. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку: монографія. Київ : Знання, 2021. 687с.
2. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: підручник. Київ : Знання, 2021. 431с.
3. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. унт внутр. справ, 2022. 140 с.
4. Інтелектуальна власність: підручник / Р.С. Кірін, В.Л. Хоменко, І.М. Коросташова. – Дніпро: Національний гірничий університет, 2022. 320 с
5. Чугрій Н.А. Комерціалізація інтелектуальної власності як необхідна умова інноваційного розвитку підприємства. *Причорноморські економічні студії*. №17.2021.С.137-141
6. Полторацька А., Стовба Т., Гребеннікова А. Формування і реалізація механізму комерціалізації результатів інноваційної діяльності. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. №1. С.37–46.
- 7.Трансфер технологій : підручник А.А. Мазаракі, Г.О. Андрощук, С.І. Бай та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2024. 556 с.
8. Комерціалізація результатів наукових досліджень: курс лекцій Ю.О. Прус, Т.І. Яворська, Л.О. Болтянська. – Мелітополь: Люкс, 2021. – 161с.
9. Науменко А. О. Механізм трансферу технологій до агропромислового комплексу за підтримки держави. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 9. С. 90-93.

Допоміжна література

10. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII (у редакції від 01.01.2016 р.) / Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
11. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 48, ст.253 (Із змінами, внесеними згідно із Законом N 3421-IV від 09.02.2006, ВВР, 2006, N 22, ст.199.
12. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV із змінами від 03.06.2010 № 2314-VI. / Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
13. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 р. №3715-VI / Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
14. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.06 р. № 143-V // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 45. – ст.434.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

15. Бібліотека Вернадського <http://www.nbu.gov.ua>
16. Універсальна наукова пошукова система <http://www.scirus>
17. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua
18. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
19. Державна служба статистики України – www.ukrstat.gov.ua
20. Інтернет-портал для управлінців – www.management.com.ua
21. Інтернет-портал з проблем менеджменту – www.12manage.com
22. Електронні навчальні онлайн-курси на платформі <https://prometheus.org.ua>
23. Науково-навчальний центр компанії «Наукові публікації». Вебіари. <https://spubl.com.ua/uk/webinars>
24. Громадська організація «Міжнародна фундація науковців і освітян». Заходи. <https://iesfukr.com.ua/uk> <https://iesfukr.com.ua/uk/events>
25. Платформи для вдосконалення навичок і саморозвитку <https://mon.gov.ua/news/platformi-dlya-vdoskonalennya-navichok-i-samorozvitku>

Електронні видання

26. Освітньо-наукова програма Менеджмент третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент галузі знань <https://pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodna-diyalnist/aspirantura/onp24/073onp2024-2025.pdf?v=01>
27. Електронний навчальний курс <http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=3592>

Друковані навчально-методичні видання

28. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни " Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій " для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти ОНП «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання, Кам'янець-Подільський, 2025 р. 30 с.

Навчальне видання

Чорнобай Лариса Михайлівна

Методичні рекомендації до вивчення самостійної роботи з дисципліни
«Комерціалізація наукових досліджень та трансфер технологій»
для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти

Спеціальності: D3 «Менеджмент»

Редактор: Волощук Ю.О.

